

چکیده طرح پژوهشی

حمید مسعودی؛ استادیار جامعه‌شناسی دانشگاه بیرجند

عنوان: شناسایی ویژگی‌های زیارتی، اقامتی، خدماتی و اقتصادی و بررسی رفتارهای اقتصادی و اجتماعی و میزان رضایتمندی از خدمات شهری زائرین و شهروندان پیرامون حرم مطهر رضوی در نوروز ۱۴۰۱

کارفرما: شهرداری منطقه ثامن مشهد

سال اجرا: ۱۴۰۱

هدف پژوهش حاضر شناسایی ویژگی‌های زیارتی، اقامتی، خدماتی و اقتصادی و بررسی رفتارهای اقتصادی و اجتماعی و میزان رضایتمندی از خدمات شهری زائرین و شهروندان پیرامون حرم مطهر رضوی در نوروز ۱۴۰۱ است. روش پژوهش پیمایش بوده و در آن حدود ۱۶۰۰ پرسشنامه در بین زائران و شهروندان تکمیل گردید. ابزار پژوهش مشتمل بر پرسش‌های جمعیت‌شناختی، زیارتی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و همچنین خدمات شهری است. برای نیل به ابزار پژوهش اهداف و انتظارات شهرداری ثامن مد نظر بوده ولی در عین حال با مرور پیشینه‌ها و مبانی نظری ابزار مناسب طراحی شده است. داده‌ها با کمک نرم‌افزارهای آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و یافته‌های کلیدی نشان می‌دهد؛ اغلب زائران از استان‌های تهران، اصفهان و شهرهای خراسان رضوی بیشتر آنها سالی یکبار، به همراه خانواده، با خودروی خود به مشهد سفر کرده و در هتل آپارتمان و منزل اقوام اقامت دارند. شهروندان نیز اغلب از مناطق همجوار، به صورت هفتگی، شبانه، با اتوبس و به تنهایی به حرم مشرف می‌شوند. بیشتر رضایت پاسخگویان از روشنایی معابر، گل‌آرایی، تابلوهای راهنما، و کیفیت فضای سبز است. شهروندان به میزان ۷۴ درصد و زائران ۷۷ درصد از خدمات شهرداری رضایت دارند. مهم‌ترین کمبودهای محدوده از نظر پاسخگویان پارکینگ و مراکز اقامتی است. اغلب زائران و شهروندان به مراکز فرهنگی منطقه مراجعه نکرده‌اند. مهم‌ترین مشکل پیاده‌روها تداخل سواره و پیاده و باریک بودن معابر است. مهم‌ترین مسئله فرهنگی منطقه سرقت و گران‌فروشی است. بیشترین خرید زائران نبات، لباس، زرشک و زعفران است. و در نهایت نظارت و کنترل گرانی‌ها، کنترل ترافیک و ساخت اماکن اقامتی بیشتر در اطراف حرم مهم‌ترین خواسته پاسخگویان است.